

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Kertészeink ellen.

Makó, nov. 6.

A makói hagymakertészet világhírű, mert nemcsak mennyiségileg terem itt nagyban a hagyma, hanem minőségileg is első helyen állunk ez arucikkunkkal az egész világon.

Hogy idejutottunk, hogy méltán büszkélkedhetünk a makói hagymával, a kertészség érdeme, kertészeink páratlan szorgalmának, kiváló ügyességének s élelmességének eredménye a makói hagymapiac méltán híres volta.

Körülbelül négyezer kertészcsaládunk van, akik hagymatermeléssel foglalkoznak s a legutolsó statisztika szerint évente 2500-3000 waggon hagymát szállítunk külföldre. Kapósabb, mert szebb s jobb a mi hagymánk a világ minden hagymájánál.

Ily körülmények mellett természetes, hogy a hagymatermelés a város lakossága nagy részének kizárólagos kereset forrása. De így az is kézenfekvő, hogy nemcsak annak a négyezer kertészcsaládnak az egzisztenciája függ elsősorban a hagymatermelés miként való sikerülésétől és talán még inkább a termés értékesítésétől, hanem az egész város gazdasági életére is befolyással van ez a termés és értékesítés.

Az utóbbi évek termése kielégítő volt. A termés mennyiséggel kertészeink meg lehetnek elégedve.

Ami azonban az értékesítést illeti, ez a tér nem volt mentes a különféle visszaélésektől, melyeket mindenkor a termelők rovására követtek el.

Egyes kereskedők ugyanis tultevén magokat a tisztességes kereskedelem és tisztességes konkurrencia korlátain, hogy maguknak minél több hasznot tehessenek zsebre egyfelől otthon, másfelől a külföldön való megítézésükkel mesterségesen mindenkor így irányították itthon a hagymaárakat s úgy tájékoztatták a külföldet, amint abból éppen busásabb hasznot remélhettek. Így eshetett meg, hogy míg itthon kertészeinktől potom áron szedték össze a termékeiket, a külföldnek magas áron adták tovább. Ekként a közvetítő kereskedelem nagyon is eltevésztette itt hivatását akkor, amikor a termelőkkel miise törődve, mondhatni ez áruból szerezhető minden hasznot egyedül csak a kereskedők tették zsebre.

Ennek a féktelen s mondhatjuk úgy is, hogy erkölcsstelen kolózkodásnak igyekezett gátat vetni eddig már régebbi idő óta a makói hagyma részvénytársaság s ennek a bajnak az irtására és az egész helyzet orvoslására létesült a múlt esztendőben kertészeink szövetezete is.

Különösen ezért a múlt esztendő ősze óta a hagymaárak a helyi piacon mindig normálisak voltak. Kertészeink elérték annyit, hogy fáradságos munkájokért szorgalmukért s ügyességükért megfelelő díjazást nyerhettek.

Az ár-alakulásban az a természetes, hogy a termés évadjának mindig a kezdetén, júniusban s júliusban legolcsóbb a hagyma és azután mindig emelkedőben van az ár egészen a szezon végéig, február és március hónapokig.

Tavaly e részben normális volt az áralakulás. Illő ár mellett kezdődött a szezon s végezetéig megtartotta a vörös hagymában szilárdságát. Ez évi szezonunk nagyon jól kezdődött, magasan indulva felfelé ment az ár.

Csak a múlt hetekben lanyhult meg az üzlet. Egyszerre csak mintha elváltak volna, megszűnt a külföld hagyma kereslete. Főös számmal vannak még ellátva kertészeink vöröshagymával s a tisztességes kereskedelem most pár hét óta alig tud valamit továbbítani. Ez elküldött ajánlatokra, mintha egy forrásból volna valamennyi, jönnek a válaszok, — nem kell a makói hagyma.

Mi természetesebb, hogy a nagy kínálat mellett nem levén kereslet, a hagyma ára rohamosan esik. Még a múlt hó 16 korona volt, ma már alig ér 13-át is.

De most aztán kaptant az is, hogy mi az oka ennek, amikor megfordítva kellene történni, nem lefelé, hanem felfelé kellene menni a hagyma árának. Ami csak gyanítható volt, kereskedőink s kertészeink előtt: ma már egészen világos. Ujra az önző, a csunya s kabzsi kereskedelem keveri a kártyát. Egyetlen kereskedő elárasztotta körleveleivel s körleveleiben megnyilvánuló rosszhiszemű félrevezetésével az egész külföldi piacot és úgy látszik, sikerült neki, mert részben már is sikerült letörni Makón a hagyma árakat. Mert máris szinte napról-napra olcsóbban kél a makói hagyma.

Lapunk más helyén közöljük a nevét és a körlevelét. Jó lesz, ha tisztességes kereskedőink jól megjegyzik maguknak, hogy ki az, aki ekként egyenesen érdekeik ellen tör. Jó lesz, mert érdekükben áll különösen kertészeinknek, hogy megtalálják az ilyen perfid eljárással szemben a megfelelő megtorlási módot.

Aki egyeseknek károkat okoz, felelni kell érte. Annál inkább felelnie kell tetteért annak, aki ezeknek okoz kárt rosszhiszemű cselekedetével.

Hogy mi a legmegfelelőbb megtorlási mód, könnyű kitalálni. Ne legyen kertész egyetlen egy se, aki árut ad el az olyan kereskedőnek, aki nemcsak az egyes kertészek-

nek, hanem a kertészek összességének, négyezer családnak a — megrontására tör!

kp.

Elmaradt az erőszak.

Berzeviczy még nem mondott le.

A t. Ház ülése.

Expressz tudósítás.

Budapest, nov. 6.

Nagy izgalom és a kombinációk légiója között kezdődött a képviselőház mai ülése. Mindenki mára várta a már egy hét óta hirdetett vihar kitörését s mindenki ott szeretett volna lenni annál a nagy színjátéknál, amely a kormánypart véleménye szerint egy csapásra kihuzza a kátyuból a kormány megrekedt szekerét.

A függetlenségi és 48-as pártból csak két képviselő hiányzott, Óváry Ferenc, aki lekéselt a vonatról s táviratilag jelentette, hogy automobilon jön, továbbá Ráth Endre, a kinek egy esküdtzéki tárgyaláson kell valakit védenie. A Kossuth-párt szintén majdnem teljes számban jelen volt, a néppártból pedig alig hiányoztak egyketen. A munkapárti oldal mint a hangyaboly nyüzsgött, mozgott. A turnusrendező már szombaton táviratilag a fővárosba rendelték mind a 260 kormánypárti képviselőt s aki közülök ép-kéz láb volt, az meg is jelent.

Már a kora reggeli órákban telve voltak a folyosók. A dunaparti folyosón az elsők között volt Jush Gyula, csakhamar megjelent Kossuth Ferenc is, aki azonnal bement a terembe s az indítványkönyvből a következő indítványt jegyezte be: «Küldjön ki a képviselőház egy huszonnégytagú bizottságot, melynek fele a kormánypart, fele pedig az ellenzék tagjából álljon. Ez a bizottság kísérelje meg a békés kibontakozás útjának kiépítését.»

Kossuth ezzel az indítványával a mára bejelentett erőszakkal szemben a nemzet előtt akarta dokumentálni az ellenzék békülékeny hajlandóságát.

Általános feltűnést keltett, hogy Berzeviczy Albert az ülés elején nem volt jelen a Házban s bejövetelet telefon útján csak a déli órákra jelentette. A munkapárti folyosó harsány éljenzéssel fogadta Khuen gróf miniszterelnököt tegnapi erőlyes kijelentései miatt.

Abban a hangulatban kezdődött a mai ülés.

— Lesz erőszak vagy nem lesz? Ez a kérdés lebegett mindenkinek ajakán. Az egyik fél azt mondta hogy lesz, a másik csak holnapra jósolta. Mikor azután Kabós Ferenc negyed tizenegy órakor megnyitotta az ülést, egy perc alatt min-

denki a terembe tódult. Az ülés megnyitásakor egy miniszter sem volt a teremben.

Mikor Kabós kezében megcsendült az elnöki csengő, minden szem rajta függött s az arcokon a várakozás láza égott. Felolvasták a múlt ülés jegyzőkönyvét is.

— Most! — hangzott a várakozó felkiáltás. Mindenki azt hitte, hogy Kabós legelőször is Berzeviczy Albert lemondó levelét fogja bemutatni. Kabós azonban harsányan mondta:

— Bemutatom a Kuria átiratát...

— Ah! — hangzott minden oldalról a csodálkozó meglepetés, a csalódás keserű felkiáltása.

Szóval elmaradt az erőszak, elmaradt az elnök lemondása, vagy legalább is máról későbbre halasztódott.

Azután ismét megkezdődött a perhorezkált névszerinti szavazás, mely alatt a miniszterek tanácskozásra vonultak vissza, hogy Kossuth Ferenc indítványa fölött határozzanak.

Névszerinti szavazással telt el az ülés.

Tanítók gyűlése.

A központi járás ülése.

Saját tudósítónktól.

Makó, nov. 6.

A csanádmezei tanító egyesület évenként egyszer és pedig május havában szokta tartani rendes közgyűlését. A tanító egyesület kebelében azonban van négy járáskör a vármegye politikai beosztásának megfelelőleg. Ezek a járáskörök évenként két gyűlést tartanak, ugymint egy tavaszt és járásköri ülést.

A járáskörök ezen az üléseiken a tanítói önképzés szempontjából rendszerint az aktuális tanügyi kérdésekkel foglalkoznak, de ezen vitatják meg a tanítók a saját helyzetük javítására vonatkozó törekvéseiket is.

A vármegyei tanító egyesületnek központi járása ma délelőtt Makón tartotta meg őszi közgyűlését Nagy Gábor elnöklésével. A közgyűlésen csaknem teljes számmal vett részt a központi járás tanítósa.

A közgyűlés lefolyásáról alább tudósítunk:

Nagy Gábor a gyűlést fél 10 órakor a himnus eléneklése után megnyitotta, üdvözlőlvén a vendégként megjelent kir. tanfelügyelőt is. Azután tisztújítás volt, a melyen elnökké titkos szavazással Nagy Gábort, alelnökké pedig ugyancsak úgy Kellner Jánost választották meg. Jegyzővé meg Biró Gézá, a központi választmányba pedig Baróti Endrét választották meg. Tisztújítás után Major Irén olvasott fel a vándorháztartási iskoláról. Utánna pedig Király Lajos tartott gyakorlati tanítást a számok helyi és alaki értékéről,

mit követett Strausz Emma felolvasása a helyesírásról. Azután Czirbus István vitakozott a tanítók önszegélyezéséről, meg a drágaságról.

Czirbus István vitatétele zárta be a tulajdonképeni tanítógyűlést. A szépen lefolyt és a tanítók önképzésére bizonyára értékkel bíró, tanulságos ülést azonban egy nem várt és a szép ülés méltóságával össze nem férő kellemetlen incidens zavarta meg.

Polyánszky László kir. tanfelügyelő az ülés végén székén hátradőlve meg nem érdemelt, durva hangon leszólta a tanítókat, mint az elnököt az által, hogy néhány közülük eltávolított az előtt, mielőtt az ülést berekesztették volna.

Szerintünk ez a tanfelügyelő részéről nem volt helyes, mert neki nincs joga a tanítókat lehurrogni ilyen semmisségért. Még nagyobb hiba a tanítók részéről, kik ezt a durva udvariatlanságot szó nélkül tűrték. Ez a tanítói önértékelés az a hiánya, mely nélkül jó tanító el sem képzelhető. A magyar tanítóságnak mindenkor nagy hibája volt a hatalom előtt való rut haszavágódás.

A harc bejelentése.

Khuen az erőszakról.

A vasárnap folyamán több tanácskozás folyt a kabinet tagjai és a képviselőház elnöksége között. A miniszterelnöki palotában délben tanácskozási jötték össze a kabinet, a képviselőház elnökségének tagjai: Berzeviczy Albert, Návay László és Kabós Ferenc, a nemzeti munkapárt két alelnöke Vojnits István báró és Dániel Gábor, valamint Tisza István gróf is. A tanácskozás, amelyen megvitásra kerültek az ellenzéki pártok közreműködésével a parlament normális működésének biztosítását célzó proposíciók, közel három óra hosszat tartott.

Ezt a közös tanácskozást megelőzően a képviselőház elnöki szobájában Berzeviczy Albert elnök Kabós Ferenc és Návay Lajos alelnökökkel folytatott megbeszélést, amelyen a tanácskozás későbbi folyamán részt vett Justh Gyula is. Vasárnap délután Berzeviczy Albert és Kabós Ferenc Justh Gyulának Reviczky-utcai lakására hajtottak és mintegy félóra hosszat időztek nála.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök vasárnap délután félöt órakor felkereste Tisza István grótot a lakásán és közel kétórát megbeszélést folytatott vele. E tanácskozás után a miniszterelnök Tisza István gróffal megjelent a pártkörben.

A körhelyiségben tegnap este szokatlan élnökség volt. Hét óra után érkezett meg Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök. Fél nyolc óra után érkekezletre gyűltek össze a kormány tagjai, a képviselőház elnöke és a párt két alelnöke. Kilenc órakor ért véget az érkekezlet s elsőnek az elnökség tagjai léptek be a nagyterembe, anélkül azonban, hogy a sok kérdézősködésre a határozatról felvilágosítással szolgáltak volna.

Khuen-Héderváry a párt tagjaihoz ezeket a szavakat intézte:

— Tisztelt barátaim! Tulajdonképpen nem érkekezletéről van szó.

Miután azonban külön-külön nem beszélhetek mindenkivel, ezen az uton óhajtalak benneteket informálni. Amint tudjátok, egy hosszú parlamenti küzdelem után vagyunk, amely részünkről — az igaz nem annyira küzdelem, mint inkább türelmi próba volt. Egy idő óta mindenféle megoldási mód került szóba, amelyeknek az lett volna a célja, hogy biztosítsa a parlament normális működését. A tárgyalások ott hiúsultak meg, hogy egy proposíció sem került föl, melynél kilátás nyílt volna, hogy a helyzet kibonyolítására vezessen és alapot adjon arra, hogy az összes ellenzéki pártok közreműködésével legyen megtalálható a kivezető út. Most az utolsó perben is felszínre kerül egy újabb proposíció, melyet mi kötelességszerűleg — nem akarván könnyelműen eljárni — komolyan megfontoltunk és meggondoltunk. Én nem bocsátkozom ezúttal a dolgok részletezésébe, csak annyit akarok mondani, hogy ezeket a pozíciókat nem lehetett elfogadni.

A hagymapiacról.

Mesterségesen törik le a hagymaárakat.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, nov. 6.

Mostanában általános feltűnést, sőt kertészeink közt megdöbbenést keltett, hogy a hagymaárak egyszerre csak rohamosan kezdtek leesni. Körülbelül október 20-ig állandóan felfelé haladtak, azóta meg egyre olcsóbbodtak ezek az árak.

Most azután kisült a turpisság: mesterségesen működtek közre, hogy ez így történjék.

A mester, a ki e téren már nem először tesz így, Stegmann Izák ur, aki csak 8—10 évvel ezelőtt alig pár fillért érő batyuvá vándorolt be közzénk s ma — úgy mondják — egyike leggazdagabb hagymakereskedőinknek.

Mindig sokra becsüljük s tiszteljük azokat, akik tisztas munkával s szorgalommal gyarapodni tudnak, de úgy látszik, Stegmann nem szokott válogatni az eszközökben a mikor úgy akarja, hogy gazdagodjék. És mindig így akarja.

Nem gondolja meg, hogy míg magának csunya uton szerzi az ezreket, addig ezer meg ezer családunk okozza a vagyoni romlását.

Vajjon mi más oka, mint a telhetetlen, önző kapzsiság iratta meg vele most is azokat a körleveleket, melyekkel elárastotta az egész külföldi piacot.

Stegmann ur a következő szövegű körleveleket küldözte most szélylyel a külföldi hagymavásárló cégéhez:

Tudatom Önökkel, hogy a vöröshagyma árak visszamenőben vannak, miután szeptember óta a kivitel igen gyenge és csak a helybeli kereskedők, akiknek nagyobb mennyiségű árujuk van beraktározva tartják mesterségesen az árakat. — Ezen csekély kivitel azonban lehetetlenül teszi azt, hogy a mai jó nagy termés mellett az árakat mesterségesen tovább is lehessen fenntartani, sőt ha a kereslet továbbra is ily csekély marad, számíthatnak arra, hogy néhány hét múlva az árak ismét 10—10 koronára esnek.

Makó, 1911. október 20.

Tisztelettel
Stegmann Izák.

Ime, ennek a körlevélnek a hatása s eredménye az, hogy körülbelül éppen a levél kelte, október 20-ika óta rohamosan esik a hagyma ár. A külföldi kereskedők szót fogadnak Stegmannnak s tartózkodnak most a hagyma vételtől.

Stegmann ur azt célozta e manóverével, hogy a lehető legalacsonyabbra törje le a hagyma árakat, hogy így minél többet össze kaparíthasson olesó árákon s majd éppen ilyen mesterségesen felverve az árat, drágán adja tovább.

Természetes, hogy ez a csuf játék csakis a termelők bőrére megy, akik Stegmann jóvoltából már is sokkal olesóbban kénytelenek elvesztegetni portékájukat, mint egy hónappal ezelőtt. S úgy hiszi Stegmann, hogy még lejjebb is veri a mai árat is.

Am kertészeink védekezzenek az ilyen kereskedő ellen. Ne adjanak se most se később az ilyennek árat. Egyedüli hathatós szer Stegmann ellen a legridegebb — bojkott!

Ujabb sarc a népre.

Emelik a vasuti utazás árát.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, nov. 6.

Amióta hivatalos helyről is megerősítették a Máv. által tervezett tarifaemelés árát, azóta különböző közgazdasági szervezetek foglalkoznak a kérdéssel s egyelőre csak az az óhajuk, hogy a kereskedelmi miniszter hallgassa meg az ő véleményüket is, mielőtt végleg elhatározná a tarifaemelést.

De nemcsak a vasuti tarifák emelése szólaltatja meg ezeket a szervezeteket, hanem a Máv. forgalomzavarai is, amelyek hovatovább elviselhetetlenek lesznek. Alig mulik el nap panasz nélkül.

Közismeretű, hogy az áruszállítás céljaira nincs waggon, beszélük, hogy az államvasutnál kivonják a forgalomból az üres kocsiakat s egy állomáson százával állnak üresen a teherkocsik, állítólag a bekövetkező mozgósítás céljaira. Ezek az ellenőrizhetetlen hírek nagy nyugtalanságot keltenek mindenfelé, amelyet a tervezett tarifaemelés csak növelhet.

A Máv. igazgatósága 25 millió koronára teszi azt a többletet, amelyet a tarifaemelés eredményezni fog s amelyet a vasutak teljesítő-képességének fokozására akarnak fordítani, holott szakemberek legalább 500—800 millió koronára becsülik azt a költséget, amely szükséges államvasuti befektetésekre, hogy a vasut a megnövekedett forgalom igényeinek megfelelőhessen.

Ilyen körülmények között alig hihető, hogy a vasut egyhamar leküzdhesse azokat az akadályokat, amelyek bénítják a forgalmat. A tarifaemelés csak újabb terheket ró az országra, anélkül, hogy megszüntetné az államvasutaknál egyre szaporodó bajokat.

Nyilvános árverés.

10 kazal elsőrendű hereszéna,
2 kazal szép zöld hezeszalma
a „Rónay“-féle földben a leg-
többet ígérőnek e hó 12-én,
vasárnap délután 2 órakor eladja
Iritz Sámuel özv. cég,
Makón.

Lapkihordó-fiuk

felvétetnek a kiadóhivatalban.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. November 7. Kedd. Római kath. Engelbert. Gör. kath. Október 25. Marcián. — Nap két óra 25 perckor, nyugszik 4 óra 34 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Váltakozó, felhős idő várható, ényegtelen hőváltozással és elvételre esővel. — Süröngyprognózis: Váltakozó, enyhe, elvételre esővel. Déli hőmérséklet: 11-2 fok Celsius.

— A közigazgatási bizottság ülése. Csanádvármegye közigazgatási bizottsága szerdán délelőtt tartja meg Hervay István alispán elnöklésével november havi rendes ülését.

— Még mindig. Mióta készítették a Főtéren átvonuló új vizgyűjtő csatornát, nem mult el egy hét sem, hogy ne ostoroztuk volna e csatorna készítésénél tapasztalt laesuságot és azt a sok mulasztást, mely a közbiztonság rovására, az emberek testi épsége ellen ott állandóan tapasztalható volt. Ugyancsak mi irtuk meg, hogy egy budapesti ügyvéd a mult héten egy este lábát törte el a csatorna mentén felhalmozott kőrakásokon. A csatorna már kész volna valahogy, de még mindig van hiba. Nevezetesen óriási földhányások hevernek a kőburkolaton. Ez talán nincs az ember testi épségének rovására, de disztelen és ha majd bejőnek az esős napok, csak sár lesz belőle, jó volna tehát, ha a hatóság gondoskodnék eltávolításukról.

— Bizottsági ülés. A kereskedelmi iskolai bizottság holnap, kedden délután Vertán István elnöklésével ülést tart, melyen kisebb jelentőségű folyó ügyeket tárgyalnak.

— Az izraelita egyházból. A makói izraelita egyház előjárósága és képviselőtestülete tegnap délután Dózsa Sámuel dr. elnöklésével ülést tartott és megállapították az 1912 évi költségvetést. Mint-hogy a folyó év végével lejár a hitközség képviselőinek megbízatása, a közgyűlés a képviselőválasztás határnapjául december hó 10-ik napját tűzte ki. Alapszabály szerint ugy cselekvő, mint szennvedő választási joggal csak azok a hitközségi tagok biznak, kik az előző időre mindentféle hitközségi tartozásaikat kifizetik, melyre az alapszabályok szerint 14 napi határidőt engedélyezett a közgyűlés.

— Sikkasztó könyvkötő segéd. Fazekas Sándor könyvkötő ezelőtt három héttel Geréb Ferenc győri származású könyvkötő segédet alkalmazta üzletében. Fazekas Sándor szombaton délután néhány számlát adott át behajtás végett segédjének. A segéd el is ment, be is hajtott harminc koronát, de gazdájához nem tért vissza. Mikor Fazekas Sándor meguntta várni segédjét és arról is értesült, hogy a pénzeket felszedte, jelentést tett a rendőrségnek. Itt azonnal megindult a nyomozás és sikerült a szélhámós fiatal embert a vasutnál letartóztatni. Geréb Ferenc bevallotta bűnét azért ma átkisérték a szegedi kir. ügyészség fogházába.

— Adományozás. A makói polgári leányiskola izraelita növendékei 20 koronát gyűjtöttek maguk között az új zsidó templom céljaira, melyet Kecskeméti Armin dr. főrabbi útján ma a hitközség pénztáránál le is fizettek. A hitközség előjárósága az adományozóknak ez uton mond köszönetet.

— Komédia a főtéren. Pár naponát a főtéren valami kötéltáncos mutatta

be a közönségnek produkcióit. Nem szólottunk erről eddig semmit mert nem akartunk annak a szegény cseppirágónak ártani, ki a régi komédiás életet mutatta be. Most azonban meg kell jegyezni annyit, hogy kár az ilyenre engedélyt adni. Nem Makóra való más az ilyenre engedélyt adni. Igaz ugyan azt mondhatná valaki, hogy sok nézője akadt ezeknek a hajmeresztő mutatványoknak. Ez nagyon természetes, mert hát volt valóban az ingyen komédia, hol az fizetett aki akart.

A szegényfolt. Mindennapi a történet, hogy a fiút az apa, a testvért a testvér büne, ballépése miatt itélik el s az ártatlanul szenvedők száma ahelyett, hogy fogyna, mindig több, mert az iskoláztság terjedésével mindig szélesebb körre hat ki a műveltség, de csak azon a fokon, amely nem tud helyesen következtetni és itélni. Az életből merített egy ilyen nagyon szomorú történetet mutat be a makói Uránia-színház kedd esti előadásán először amely nem kevesebb, mint ezer méter hosszú s szenzációja volt a világ összes nagyvárosi színházainak. A makói Uránia-színház nagy áldozatok árán szerezte meg ezt a szenzációs képet, amely megérdemli, hogy a közönség minél nagyobb érdeklődést tanúsítson iránta.

Naponta friss Nagyszentmiklósi BAKSÖR kapható Erdely József Barcsay utcai vendéglőjében.

Gyógyszertár átvétel. A Szt. István-terti Bessenyei-féle gyógyszertár máttól kezdve Jenei Székely Lajos gyógyszerész tulajdonába ment át, a gyógyszertárat a tulajdonos személyesen fogja vezetni. Jenei Székely Lajos nem ismeretlen ember Makón. Több éveken át vezette az egyik legelőkelőbb makói gyógyszertárat s mint kiváló szakember garanciát nyújt afelől, hogy a közönség igényei minden tekintetben ki lesznek elégítve.

Szegényügy rendezése.

Leirat a törvényhatóságokhoz.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, nov. 6.

A belügyminiszter a szegényügy országos rendezését vette tervébe. — Mindenekelőtt a közsegélyezés mostani állásáról óhajt tudomást szerezni.

Ehhez képest a héten felhívta az alispánokat és a törvényhatósági városok polgármestereit, hogy a közsegélyezésre vonatkozó 1910. évi adatokat szerezzék be, a beszerzett adatokból kimutatásokat állítsanak össze s a kimutatásokat hozzá november végéig terjesszék fel. Ki kell mutatni a közsegélyezést illetőleg, hogy a megye területén hány közsegélynek van szegényalapja és hánynak nincsen, mennyit tett ki a múlt év végén a közsegély szegényalapok vagyona s mennyi volt ezen alapok múlt évi jövedelme, a jövedelemből mennyi folyt be kihágási pénzbüntetések címén s mennyi a pénzbüntetések öt éves átlaga.

Ki kell mutatni, hogy hány közsegélynek van jótékonyági célokra használható alapítványa, mely összeget tett ki a múlt év végén ezen alapítványok vagyona. Továbbá, hogy a múlt évben hány egén részesült közsegélyben, hányan igényelték a segélyt aggság vagy teljes munkaképtelenség címén s mily összeget adtak ki a közsegélyek a múlt évben közsegély címén.

Ki kell mutatni, hogy a közsegély szegényügyi intézkedések a múlt évben hány egén nyert elhelyezést s mennyibe került naponta egy szegénynek ellátása. Ki kell mutatni, hogy hány magán jótékonyági egye-

sület van a megye területén, mennyit fordítottak azok közsegélyezési célokra, hány egént segélyeztek s a magánjótékonyági intézetekbe mibe kerül naponta egy szegénynek az ellátása.

Ha a szegényalapok vagyona a vármegye egyesítve kezeli, ki kell mutatni, hogy mennyi az egyesített közsegély szegényalapok vagyona. Kimutatandó végül a megyei központi szegényalap vagyona, a megye kezelése alatt álló közjótékonyági rendeltetéssel bíró alapítványok száma, vagyona s a törvényhatósági szegényügyi intézmények száma.

Utonálló garázdálkodása.

Rablás a Kossuth-szobor mellett.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, nov. 6.

Nem mindennapi és nálunk valóban szokatlan rablási esetről értesít bennünket a makói rendőrség sajtóirodája. Egy elvetemült utonálló az éjjel a legforgalmasabb helyen, a Kossuth-szobor mellett megtámadott egy hazafelé igyekvő garázdálkodót. Azt földre teperte és 5 korona pénztől megrabolta.

Maga az eset különben a következő:

Szücs István garázdálkodó tegnap este 11 óráig egyik főtéri kávéházban időzött és azután hazafelé indult. Az aszfalt kocsiút közepén haladt és mikor a Kossuth-szoborhoz ért, hozzája csatlakozott egy fiatal ember, ki barátságosan köszöntötte, majd azt mondta.

— Hová igyekszik?

— Hazafelé — hangzott Szücs válasza.

— No akkor menjünk együtt, mert én is arra tartok.

Szücs nem emelt ez ellen semmiféle kifogást, bár a fiatal embert soha életében nem látta.

Alig haladtak azonban 20–25 lépést, mikor a fiatal ember torkon ragadta Szücsöt, föltépte a mellénye gombjait és a mellény belső zsebében levő pénzes zsacsokját elrabolta. Mindez egy pillanat alatt történt, úgy, hogy Szücs az első meglepetésben megmerevedve állott egy helyben.

De csakhamar magához tért és segítségért kiáltott. A fiatal ember futásnak eredt, de vesztére, mert néhány arra jövő iparos legénynek a karjaiba futott. Csakhamar rendőr is előkerült, aki az utonálló rablót bekísérte.

A rendőrségen megtudták, hogy Zemanek Antalnak hívják, ki már más városban is követett el hasonló dolgot. Ellene rablás büntette miatt indult meg az eljárás, ezért holnap átkísérik a szegedi kir. ügyészség fogházába.

Egy tisztességes jóra való gyermektelen özvegy asszony, ki a háziteendőiben segítene

ingyen lakást

kaphat. Továbbit a kiadóban.

Üzleti kiszolgálásra felvétetik

két leány

Iríz Sámuel özvegy cégnél.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ő maga.** (84)

IX.

A vérfürdő.

E felhívásra gyorsan megjött a felelet más füstjelek képében, de miután legalább is egy nap kellett hozzá, hogy ellenfeleink megérkezzenek, a közbeeső időt arra használtam fel, hogy haditervet dolgoztam ki — sajátos módon egy híres történeti svájci csata alapján, mely Grandsonnál folyt le őt vagy hat századdal ezelőtt. Intézkedtem, hogy ötven vagy hatvan ember egy törzsfőnök vezetésével hátunk mögött egy magaslaton foglaljon helyet mintegy háttvédel képezve.

Meghagytam nekik, hogy ha jelt adok, gyorsan siessenek segítségünkre. Ugy számítottam, hogy már ez magában rémülettel tölti el ellenségeinket, kik megszokták, hogy az egész haderő egyidejűleg harcra elegendjék s nem tudnak semmit tartaléksapatokról s hirtől sem ismerik a taktikát. A benszülőttek eljárása, mint azt hiszem már említettem, az volt, hogy a kölcsönös leszállás után összevissza összecsaptak és harcoltak mindaddig, míg az egyik fél le volt verve.

Közvetlenül a csata kezdete előtt pompás ötletem támadt, mely minden ütközet nélkül eldöntötte az ügyet. Eszembe jutott, hogy ha mintegy tizenhatszáz hüvelyk magas falra állok s egy vagy két nyilat kilövések, az ellenség veszett futásnak ered. És csakugyan úgy is történt.

A mint a két sereg teljes fegyverzetben közeledett egymáshoz, naagszerűen látványt nyújtott, a kellő távolban aztán megállottak, hogy a szokásos kölcsönös szidalmakat megtartsák. A méltatlan nyelvelésben, szükségtelen megjegyzésem, nem vettem részt, hanem szépen a háttérben maradtam. A törzs szóvivői vádolták az ellenséget, hogy nincs bátorságuk, gyávák s betörők csakhamar megészik a májukat.

Erre borzasztó dárdaázás, ordítás, fenyegető testmozdulatok következtek. Mert ezek a feketék nyilván lehetetlennek találták harcra keveredni, ha előbb az izgatottság rendkívül magas fokára nem tűzeltettek.

(Folyt. köv.)

Mérleg-kiállítás

129 **Makón**

Halász Á. gépraktárában

legujabb mérlegekből.

Érdemes megnézni.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza:	23-80	--	K.
Kukorica:	19	--	"
Árpa:	18-40	--	"
Zab:	18	--	"

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	13	--	K.
Foghagyma:	18	--	"
Dughagyma:	40	--	"

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

Makói Uránia-színház.

Nagy szenzáció a makói URÁNIA-színházban!!

Kedden este először kerül színre itt nálunk a csodás hatású szép kép

A szegényfolt.

1000 méteres nagy drámai kép az életből, a kinematografia szenzációs szenzációja. — Ezenkívül

A menyei birodalom.

Látkép.

Az életmentő.

Humoros.

Az Európaszerte nagy szenzációt keltett előadásra felhívjuk a közönség figyelmét.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönségnek tudomására adni, hogy a

téli modell-kalapok

megérkeztek és a tulzsfolt raktár miatt mélyen leszállított árban kiárusítom, alakítások darabja I koronáért elfogadtatik. Egyben még felhívom a n. é. közönség figyelmét, hogy az előnyomda intézetemet legnagyobbítottam és mindenféle előnyomda munkát a legszebb és a legolcsóbb árért elvállalok.

Tisztelettel **Kertész Manóné**
Endrei Márton üzlete mellett.

Az „ŐRANGYAL”

disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászcikket a legegyszerűbbtől a legfényesebbig — a mai modern kor és izlés szerinti kiállításban — a legszolidabb árban eszközözt. Ravatalozásért és gyászokocsiért külön díj nem számíttatik. Tölgyfa kereszték és fejfák a legolcsóbb árban szereshetők be nálam. A névfelirat arany és ezüstözésért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161 özv. Gyurik Lajosné,
Kenyér-piac. (Tőkey-házban.)

Egy jó órát szerezhetsz magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék árengedmény. Erős vasúti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört. aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órák- és ékszerész (20)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Gyógyszertár átvétel!

Ezennel szíves tudomására hozom a nagyközönségnek, hogy Besenyei Dezső urtól, a róm. katolikus templom mellett, a Szt. István-téren levő

gyógyszertárat megvettem

s ezentul személyesen fogom vezetni.

Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi különlegességeket, kötszereket, stb. stb. Raktáron nem lévő dolgokat, a legrövidebb idő alatt meghozatok.

A nagyközönség szíves támogatását kéri: Makó, 1911. nov. hó.

JENEI SZÉKELY LAJOS

(162) gyógyszerértulajdonos.

NŐI FELÖLTÖK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legújabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. o o

Mértékszerű rendelések elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

☛ Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek! ☛

Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék.

Keresztelő párnák, fejkötők és himzet piqe paplanok.

Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

(171) Szörmeárak,

boák, muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivittel.

Legújabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások a legújabb divat szerint. **Pártos E. és Tsa** Makó, Főtér, (az Otthon kávéház mellett)

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka literje 1 frt. 50 kr.,

10 éves kajszin-barack pálinka literje 2 frt.

Valódi ó-törköly pálinka literje 1 frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódisáqért szavatosságot vállal acég.

Kiadó ház.

Lonovics-sugaruton épült új házam, melyben van három szoba s előszoba a szükséges mellékhelyiségekkel, november 1-től kiadó.

Dr. Kiss Pál ügyvéd.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek :

Rovatos ivék,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézetét, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek :

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hírlapok,
Doktori értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevél,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

☛ kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket. ☛

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.